

Projekt z dnia 18.06.2024 r.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2024 r.

w sprawie wysokości kwoty bazowej w 2025 r.

Na podstawie art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945) zarządza się, co następuje:

§ 1. W 2025 r. kwota bazowa stanowiąca podstawę ustalenia wysokości dotacji na finansowanie zadań polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, o której mowa w art. 11 ust. 7 zdanie drugie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, wynosi 6104 zł.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

W porozumieniu

MINISTER FINANSÓW

Opracowano pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Emil Szczepanik – Sędzia

Zastępca Dyrektora Departamentu Prawa Gospodarczego

/podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

Projekt niniejszego rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945), zwanej dalej „ustawą”. Powyższy przepis przewiduje, że Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budżetu corocznie określa, w drodze rozporządzenia, wysokość kwoty bazowej, mając na względzie limity wydatków, o których mowa w art. 28, oraz potrzebę zapewnienia właściwej organizacji systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i edukacji prawnej.

Wydanie rozporządzenia i określenie w nim wysokości kwoty bazowej na rok 2025 jest niezbędne do ustalenia przez Ministra Sprawiedliwości, w porozumieniu z Ministrem Finansów, wysokości dotacji na finansowanie w 2025 r. zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy. Stosownie bowiem do przepisów art. 20 ust. 2 i 3 ustawy, podstawę ustalenia wysokości dotacji stanowi kwota bazowa, natomiast kwota dotacji stanowi dwunastokrotność iloczynu kwoty bazowej i mnożnika.

Do wyliczenia mnożnika przyjmuje się liczbę mieszkańców powiatu, przyjętą według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy o dwa lata, ustaloną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, którą dzieli się przez 25 000 (mnożnik nie może być mniejszy niż 2 i większy niż 35, zaokrągla się go do liczby całkowitej w górę, jeżeli pierwsza cyfra po przecinku jest równa lub wyższa niż 5, albo w dół – jeżeli pierwsza cyfra po przecinku jest niższa niż 5).

Zgodnie z danymi otrzymanymi z Głównego Urzędu Statystycznego liczba mieszkańców na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 37 636 508, co – po przeliczeniu oznacza, że w 2025 r. niezbędne będzie utworzenie 1487 punktów, czyli o trzy mniej niż w 2024 r.

W poszczególnych województwach liczba punktów w 2025 r. przedstawiać się będzie następująco:

województwo	liczba punktów w roku 2024	liczba punktów w roku 2025	powiat, w którym zmieni się liczba punktów
dolnośląskie	115	116	+ 1 (trzebnicki – było 3 będzie 4)
kujawsko-pomorskie	84	84	bez zmian

lubelskie	80	80	bez zmian
lubuskie	41	41	bez zmian
łódzkie	98	98	bez zmian
małopolskie	137	137	bez zmian
mazowieckie	182	182	ostrołęcki – było 4 będzie 3, piaseczyński – było 8 będzie 9
opolskie	36	36	bez zmian
podkarpackie	85	85	bez zmian
podlaskie	49	49	bez zmian
pomorskie	95	95	bez zmian
śląskie	175	172	- 3 (zawierciański – było 5 będzie 4, miasto Jaworzno – było 4 będzie 3, miasto Sosnowiec – było 8 będzie 7)
świętokrzyskie	48	48	bez zmian
warmińsko-mazurskie	60	60	bez zmian
wielkopolskie	137	137	bez zmian
zachodniopomorskie	68	67	- 1 (myśliborski – było 3 będzie 2)
RAZEM WOJEWÓDZTWA	1 490	1 487	

* dane GUS – Ludność, stan w dniu 31.12.2023 r.

Po raz pierwszy kwota bazowa (w wysokości 5 150 zł) została określona na rok 2016, w latach 2017 i 2018 wynosiła ona 5 217 zł, w latach 2019–2023 było to 5 500 zł, a w roku 2024 kwota wynosi 5 863 zł (wzrost o 6,6%, czyli prognozowaną na 2024 r. średnioroczną dynamiką cen towarów i usług konsumpcyjnych) – na przestrzeni 9 lat wysokość kwoty bazowej wzrosła zatem łącznie o 13,84%.

Powyższe spowodowało realny spadek wartości przyznawanej dotacji na przestrzeni lat, w szczególności postępująca inflacja sprawiła, że wynagrodzenie wykonawców finansowane z dotacji ma realnie mniejszą wartość nabywczą. Przykładowo od roku 2016 do 2024 minimalne wynagrodzenie wzrosło z 1 850 zł do 4 300 zł, czyli o 132,43%. Wzrost wynagrodzenia minimalnego, co do zasady, dla pracowników najmniej wykwalifikowanych pomiędzy wymienionymi latami to 2 450 zł. W ww. okresie regularnie rosło także przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej – od 4 047,21 zł w 2016 r. do 7 155,48 zł w roku 2023, tj. o 76,8%. Dodatkowo na przestrzeni kilku ostatnich lat spadła liczba punktów na terenie kraju: 2020 r. – 1524, 2021 r. – 1516, 2022 r. – 1515, 2023 r. – 1493, 2024 r. – 1490, co powoduje realne zwiększenie liczby porad udzielanych w ramach 1 punktu nieodpłatnej

pomocy.

W Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2024–2027, który został przyjęty uchwałą Nr 38 Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2024 r. w sprawie Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2024–2027 (M.P. poz. 334), prognozowany wskaźnik CPI (średnioroczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych) na rok 2025 określony został na poziomie 4,1%.

Maksymalny limit wydatków budżetu państwa będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy – zgodnie z treścią art. 28 pkt 9 cyt. ustawy – na rok 2025 r. został określony na poziomie 116 024 519 zł.

Kwota dotacji (w zaokrągleniu do tysiący złotych) po ustaleniu kwoty bazowej na rok 2025 na poziomie 6 104 zł (czyli podwyższeniu 5 863 zł, tj. kwoty bazowej ustalonej na rok 2024, o prognozowany na rok 2025 wskaźnik inflacji) wyniesie 108 926 tys. zł, nie spowoduje zatem przekroczenia ustawowo określonego limitu.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej i nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Zgodnie z wymogiem zawartym w art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt zostanie poddany opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

W celu spełnienia wymogu, o którym mowa w § 42 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), projekt rozporządzenia zostanie skierowany do Koordynatora Oceny Skutków Regulacji.

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości kwoty bazowej w 2025 r.</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości – ministerstwo wiodące Ministerstwo Finansów – ministerstwo współpracujące</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Anna Malinowska-Hussain – Główny Specjalista Departamentu Prawa Gospodarczego, tel. 22 52 12 819, anna.malinowska-hussain@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia: 17.06.2024 r.</p> <p>Źródło: art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945)</p> <p>Nr w wykazie prac: B832</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945), zwanej dalej „ustawą”. Powyższy przepis przewiduje, że Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budżetu corocznie określa, w drodze rozporządzenia, wysokość kwoty bazowej, mając na względzie maksymalne limity wydatków budżetu państwa określone w art. 28 ustawy oraz potrzebę zapewnienia właściwej organizacji systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i edukacji prawnej.

Od 2016 r. wysokość kwoty bazowej wzrosła o 13,84%, lecz inflacja oraz wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej sprawiły, że wynagrodzenia wykonawców świadczących usługi w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego mają mniejszą siłę nabywczą. Minimalne wynagrodzenie w 2024 wzrosło o 132,4% w stosunku do roku 2016, a przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w 2024 r. wzrosło o 76,8% w stosunku do roku 2016.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W związku z powyższym, mając na uwadze obowiązek corocznego ustalania kwoty bazowej, niezbędnym jest określenie tej kwoty na rok 2025 rok.

Wydanie projektowanego rozporządzenia i określenie wysokości kwoty bazowej na rok 2025 jest niezbędne do wyliczenia wysokości dotacji na finansowanie zadań polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, ponieważ zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy kwota bazowa stanowi podstawę ustalenia ww. dotacji.

W projektowanym rozporządzeniu proponuje się, aby w 2025 r. kwota bazowa stanowiąca podstawę ustalenia wysokości dotacji na finansowanie zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, wynosiła 6 104 zł.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowane rozwiązania ze względu na stopień szczegółowości nie były poddawane analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Punkty świadczące usługi w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego	1 487	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zmniejszenie liczby punktów - z uwagi na liczbę mieszkańców powiatów (na dzień 31 grudnia 2023 r.), w 2025 r., niezbędne będzie utworzenie 1 487 punktów. Zmiana ogólnej kwoty dotacji wynikającej z projektowanej wysokości kwoty bazowej.
Adwokaci i radcowie prawni	22 254 – adwokaci wykonujący zawód 41 417 – radcowie prawni wykonujący zawód	Krajowy Rejestr Adwokatów i Aplikantów Adwokackich Krajowa Izba Radców Prawnych (Stan na: 31.05.2024)	Utrzymanie wynagrodzeń w ramach dotacji dla adwokatów i radców udzielających porad i świadczących poradnictwo w punktach.
Organizacje pozarządowe prowadzące punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego		Ministerstwo Sprawiedliwości	Utrzymanie dotacji dla organizacji prowadzących punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji			
<p>Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości i Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. z 2017 r. poz. 248).</p> <p>Następujące podmioty zostaną zaangażowane w konsultacje publiczne i opiniowanie projektu:</p> <p>a) konsultacje publiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Związek Powiatów Polskich; - Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej. <p>b) opiniowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przewodniczący Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Edukacji Prawnej; - Prezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej; - Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej; - Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych; 			

- Przewodniczący Krajowej Rady Doradców Podatkowych
- Wojewodowie;
- Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki													

Źródła finansowania

Projektowana regulacja nie wpłynie na sektor finansów publicznych.

Zgodnie z art. 28 ustawy, maksymalny limit wydatków budżetu państwa w 2025 r. będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy, wynosi 116 024 519 zł, a skutki finansowe projektowanej regulacji wyniosą 108 919 776 zł (w zaokrągleniu do pełnych tysięcy dla każdego województwa, kwota ta wyniesie łącznie 108 926 tys. zł), co oznacza, że zaproponowana wysokość kwoty bazowej nie spowoduje przekroczenia określonego limitu wydatków na ten cel.

Proponuje się ustalenie kwoty bazowej na rok 2025 na poziomie 6 104 zł, co pozwoli na wykorzystanie limitu środków na rok 2025.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Stosownie do przepisów art. 20 ust. 2 i 3 ustawy, podstawę ustalenia wysokości dotacji stanowi kwota bazowa, natomiast kwota dotacji stanowi dwunastokrotność iloczynu kwoty bazowej i mnożnika.

Jak zostało wskazane w pkt 2 OSR - proponuje się, aby w 2025 r. kwota bazowa stanowiąca podstawę ustalenia wysokości dotacji na finansowanie zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, wynosiła 6 104 zł.

Do wyliczenia mnożnika przyjmuje się liczbę mieszkańców powiatu, przyjętą według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy o dwa lata, ustaloną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, którą dzieli się przez 25 000 (mnożnik nie może być mniejszy niż 2 i większy niż 35, zaokrągla się go do liczby całkowitej w górę, jeżeli pierwsza cyfra po przecinku jest równa lub wyższa niż 5, albo w dół, jeżeli pierwsza cyfra po przecinku jest

niższa niż 5).

Na podstawie danych otrzymanych z Głównego Urzędu Statystycznego, liczba mieszkańców powiatów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiła 37 636 508, co oznacza, że w roku 2025 niezbędne będzie utworzenie 1 487 punktów, czyli o trzy mniej niż w roku 2024.

W poszczególnych województwach liczba punktów przedstawiać się będzie w następujący sposób:

Tabela. Liczba punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego według województw w latach 2020-2021.

Województwo	Liczba punktów w roku 2024	Liczba punktów w roku 2025	Zmiana liczby punktów
dolnośląskie	115	116	+ 1 (trzebnicki – było 3 będzie 4)
kujawsko-pomorskie	84	84	bez zmian
lubelskie	80	80	bez zmian
lubuskie	41	41	bez zmian
łódzkie	98	98	bez zmian
małopolskie	137	137	bez zmian
mazowieckie	182	182	ostrołęcki – było 4 będzie 3, piaseczyński – było 8 będzie 9
opolskie	36	36	bez zmian
podkarpackie	85	85	bez zmian
podlaskie	49	49	bez zmian
pomorskie	95	95	bez zmian
śląskie	175	172	- 3 (zawierciański – było 5 będzie 4, miasto Jaworzno – było 4 będzie 3, miasto Sosnowiec – było 8 będzie 7)
świętokrzyskie	48	48	bez zmian
warmińsko-mazurskie	60	60	bez zmian
wielkopolskie	137	137	bez zmian
zachodniopomorskie	68	67	- 1 (myśliborski – było 3

			będzie 2)
RAZEM	1 490	1 487	
<p>W związku z powyższym w 2025 r. łączne wydatki na zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, przy utworzeniu 1 487 punktów pomocy prawnej oraz kwocie bazowej w wysokości 6 104 zł, wyniosą 108 919 776 zł (w zaokrągleniu do pełnych tysięcy dla każdego województwa, kwota ta wyniesie łącznie 108 926 tys. zł), co oznacza, że zaproponowana wysokość kwoty bazowej nie spowoduje przekroczenia określonego limitu wydatków na ten cel.</p> <p>1 487 x 6 104 zł x 12 = 108 919 776 zł</p>			

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu.						
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, a także osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze	Brak wpływu.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, jak również nie będzie miało negatywnego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☒ nie dotyczy								

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: prawa człowieka	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Proponuje się, by przedmiotowe rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Efekty wejścia w życie projektowanych rozwiązań będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		